

Ispan tili grammatikasini o'rgatishda o'yinlarning ahamiyati

Jonikulova Guljaxon Saitmuratovna
guljahonjonikulova@gmail.com

Katta o'qituvchi
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqola ispan tilini o'rgatishda o'yinlardan foydalanish muhimligiga bag'ishlangan. Maqolada ispan tili darslarini o'qitishda o'yinlarning roli asoslanadi. Darslarni mashg'ulotlar orqali o'rgatish materiallar, buyumlar, rasmlar, o'yinchoqlar, o'yinlar, suhbat qismlari va boshqa rekvizitlarni qulay saqlash va osongina olishni talab qiladi. Maqolada ispan tili darslarida foydalanish uchun o'yinlarning bir nechta misollari keltirilgan. ispan tili darslarida ushbu interfaol usullardan foydalanish til o'rganishni yanada foydali va mazmunli qiladi. Darslarda o'quvchilar tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan faol o'yinlardan foydalanish darsda qo'yilgan maqsadga erishishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Interfaol usullar, muloqot qobiliyatlari, chet tilini o'rgatish, turli o'yinlar, o'quvchilarning so'z boyligi, o'quv materiallari, metodika, innovatsiya, chet tili, kommunikatsiya, ko'nikma, malaka, didaktika.

Важность игр в обучении испанской грамматики

Жоникүлова Гулжахон Саитмуратовна
guljahonjonikulova@gmail.com

Старший преподаватель
Узбекский государственный университет мировых языков

Аннотация: В данной статье основное внимание уделяется важности использования игр при обучении испанскому языку. В статье акцентируется внимание на роли игр в обучении испанскому языку. Преподавание уроков посредством занятий требует удобного хранения и легкого доступа к материалам, предметам, картинкам, игрушкам, играм, фрагментам разговоров и другому реквизиту. В статье приводится несколько примеров игр для использования на уроках испанского языка. использование этих интерактивных методов на уроках испанского языка делает изучение языка более полезным и значимым. Использование на уроках активных игр, направленных на развитие мышления учащихся, помогает достичь поставленной на уроке цели.

Ключевые слова: Интерактивные методы, коммуникативные навыки, обучение иностранному языку, различные игры, словарный запас учащихся, учебные материалы, методика, новаторство, иностранный язык, общение, навыки, компетентность, дидактика.

The importance of games in teaching spanish grammar

Jonikulova Guljaxon Saitmuratovna
guljahonjonikulova@gmail.com

Senior teacher
Uzbek State University of World Languages

Annotation: This article focuses on the importance of using games in teaching Spanish. The article focuses on the role of games in teaching Spanish. Teaching lessons through activities requires convenient storage and easy access to materials, objects, pictures, toys, games, fragments of

conversations and other props. The article provides several examples of games for use in Spanish lessons. The use of these interactive methods in Spanish lessons makes language learning more useful and meaningful. The use of active games in lessons aimed at developing students' thinking helps to achieve the goal set in the lesson.

Keywords: Interactive methods, communication skills, teaching a foreign language, various games, students' vocabulary, teaching materials, methodology, innovation, foreign language, communication, skills, competence, didactics.

Chet tilini o'rgatish qiyin ish. Mutaxassislarining ta'kidlashicha, chet tilini o'qitishda interfaol usullarning o'rni juda muhim, chunki u o'quvchilarni rag'batlantiradi va butun dars davomida ularning qiziqishlarini saqlaydi. Interfaol usullarga o'yinlar, qo'shiqlar, she'rlar, mashg'ulotlar kiradi. Til o'rganishning asosiy maqsadi chet elliklar bilan muloqot qilishdir, shuning uchun birinchi navbatda o'qituvchilar o'quvchilarning muloqot qilish qobiliyatini oshirishlari kerak. Buning uchun bizga interfaol usullar kerak, o'quvchilar dars davomida turli o'yinlarga jalb qilinishi mumkin, bu turli xil ko'nikmalar - gapirish, yozish, tinglash va o'qish bo'yicha til amaliyotini ta'minlaydi. Shuningdek, o'yinlar o'quvchilarning so'z boyligini oshirish ko'nikmalarini oshiradi. Ko'pgina tajribali darsliklar va metodik qo'lanmalar mualliflari o'yinlar nafaqat vaqtni to'ldiradigan mashg'ulotlar, balki katta tarbiyaviy ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydilar. W.R Lining fikricha, ko'pgina til o'yinlari o'quvchilarni to'g'ri shakllarni o'rganish haqida o'ylash o'rniga tildan foydalanishga majbur qiladi (A'zamjonovna, 2023). Shuningdek, u o'yinlarga chet tilini o'qitish dasturining periferik emas, markaziy qismi sifatida qarash kerakligini aytadi. Shunga o'xshash fikrni Richard-Amato ham bildiradi, u o'yinlarni qiziqarli deb hisoblaydi, lekin ularning pedagogik ahamiyatini, xususan, chet tilini o'qitishda e'tibordan chetda qolishdan ogohlantiradi. O'yinlardan foydalanishning ko'plab afzalliklari bor. "O'yinlar tashvishlarni kamaytirishi mumkin, bu esa kirishni olish ehtimolini oshiradi" (Marta Lengeling & Keysi Malarche, 1997). Ular juda rag'batlantiruvchi va qiziqarli bo'lib, uyatchan talabalarga o'z fikrlari va his-tuyg'ularini ifodalash uchun ko'proq imkoniyat berishlari mumkin (Akhatova & Yusupova, 2023). Ular, shuningdek, o'quvchilarga chet tilida yangi tajribalarni o'zlashtirish imkonini beradi, bu odatiy dars davomida har doim ham mumkin emas. Bundan tashqari, Richard-Amatodan iqtibos keltiradigan bo'lsak, ular "sinfdagi muntazam mashg'ulotlarga chalg'itishni qo'shadilar", muzni buzadilar, "lekin ular yangi g'oyalarni kiritish uchun ham ishlatiladi". (Azimjon Latifjon o'g'li Meliqo'ziev, 2022). O'yinlar yordamida yaratilgan qulay, qulay muhitda talabalar narsalarni tezroq va yaxshiroq eslab qolishadi (A'zamjonovna & Akmaljonovna, 2023). S.M. Silversning ta'kidlashicha, ko'plab o'qituvchilar o'yinlarni "ta'lim vositasi" sifatida ishlatishga ishtiyoq bilan qarashadi, lekin ular ko'pincha o'yinlarni shunchaki vaqtni to'ldiruvchi, "burg'ulash monotonligidan tanaffus" yoki bema'ni harakatlar sifatida qabul qilishadi. Uning ta'kidlashicha, ko'plab o'qituvchilar ko'pincha tinch muhitda haqiqiy o'rganish sodir bo'lishi va talabalar o'zlari duch kelgan va ilgari amalda bo'lgan tildan foydalanishiga e'tibor bermaydilar. Qo'shimcha yordam Zdybiewska tomonidan keladi, u o'yinlar tilni mashq qilishning yaxshi usuli deb hisoblaydi, chunki ular o'quvchilar kelajakda tilni real hayotda nima maqsadda qo'llashlari haqida model beradi. O'yinlar lug'atni turli yo'llar bilan o'rganishda afzalliklarga va samaradorlikka ega (Agnieszka Uberman, 1998).

Birinchidan, o'yinlar talabalar uchun dam olish va zavq bag'ishlaydi, shuning uchun ularga yangi so'zlarni osonroq o'rganish va saqlashga yordam beradi.

Ikkinchidan, o'yinlar odatda do'stona raqobatni o'z ichiga oladi va ular o'quvchilarni qiziqtiradi. Bular ispan tilini o'rganuvchilarni o'quv faoliyatiga jalb qilish va faol ishtirok etish uchun motivatsiya yaratadi.

Uchinchidan, lug'at o'yinlari sinfga haqiqiy dunyo kontekstini olib kiradi va o'quvchilarning ispan tilidan moslashuvchan, kommunikativ tarzda foydalanishini oshiradi. Shuning uchun lug'atni o'rgatish va o'rganishda o'yinlarning rolini inkor etib bo'lmaydi. Biroq, lug'at o'yinlaridan maksimal

darajada foydalanish uchun mos o'yinlarni tanlash kerak. O'yin o'tkazilishi kerak bo'lganda, talabalar soni, malaka darajasi, madaniy kontekst, vaqt, o'rganish mavzusi va sinf sharoitlari hisobga olinishi kerak bo'lgan omillardir.

“O'yinlar orqali so'z boyligini o'rganish har qanday sinfda qo'llanilishi mumkin bo'lgan samarali va qiziqarli usullardan biridir. Tadqiqotlarimiz natijalari shuni ko'rsatadiki, o'yinlar nafaqat o'yin-kulgi uchun, balki undan ham muhimi, foydali amaliyot va til darslarini qayta ko'rib chiqish uchun ishlatiladi, bu esa o'quvchilarning kommunikativ kompetentsiyasini oshirish maqsadiga olib keladi (Djumabayeva & Yusupova, 2023). M. Marta Lengeling. va Keysi Malarcher, 1997-yilda Forum jurnalida yozganlaricha, talabalar qanday foyda olishlari mumkinligini ko'proq o'rganadilar: “EFL sinfidagi dars rejalarini to'ldirish maqsadida o'qituvchilar ko'pincha o'yinlarga murojaat qilishadi. Sinfda o'yinlardan foydalanishni asoslash o'quvchilarga turli yo'llar bilan foyda keltirishi yaxshi isbotlangan. Bu imtiyozlar til o'rganishning kognitiv jihatlaridan tortib, kooperativ guruh dinamikasigacha (Djumabayeva & Yusupova, 2023).

Ispan tili darslarida interfaol usullardan foydalanish foydalibroq va mazmunli, shuningdek, yangi so'z va so'z birikmalarini, mavzuni, madaniyatni va hokazolarni o'rgatishning oson usuli hisoblanadi. Bolalarga ESLni o'rgatishning ko'plab usullari mavjud, ammo buni amalga oshirishning eng qiziqarli va foydali usullaridan biri bu ingliz o'yinlaridan foydalanishdir. Masalan, lug'atni o'rgatishda interfaol o'yinlar uchun “Pichirlash o'yini” yoki “Buzilgan telefon” til o'rganuvchilar bilan o'ynash uchun yoqimli va qiziqarli o'yin. Ushbu o'yinda o'qituvchi g'oliblarni aniqlash uchun ochkolarni saqlab qolishi yoki faqat zavq uchun o'ynashi mumkin. Sinf ikkita teng guruhga bo'lingan. Agar talabalar soni toq bo'lsa, biri o'qituvchiga “yordamchi” bo'lishi mumkin. Ikkala jamoa ham sinf o'rtasiga chaqiriladi. Guruhlarga o'qituvchi yoki yordamchining o'ng va chap tomonidan joy olish so'raladi. Masalan, *A guruhi o'ngda, B guruhi esa chap tomonda. O'qituvchi satrlardagi birinchi shaxsga xabarni pichirlaydi. O'yin birinchi o'yinchilar xabarni bilganlarida boshlanadi. Keyin har bir o'yinchi xabarni oxirgi o'yinchiga kelguniga qadar guruhdagi keyingi o'yinchiga pichirlaydi. Xabarni birinchi bo'lib to'g'ri takrorlagan guruh ball oladi. Ballarni hisoblash uchun o'qituvchining yordamchisi mas'uldir. Ikkinchi navbatda turgan o'yinchilar navbatdagi xabarga navbat berishadi. O'yin oxirgi o'yinchi navbatda birinchi bo'lguncha davom etadi* (Akhatova & Yusupova, 2023). *EFL darslarida o'yinlardan foydalanishning ahamiyatini o'rganish edi.* Ushbu topilmalar shuni ko'rsatadiki, o'yinlardan foydalanish til o'rganish uchun yuqori motivatsiyadan tashqari, qiziqarli va qoniqish muhitini yaratadi. Shuni tushunish mumkinki, o'yinlar til o'rgatish sinflarida ham o'qituvchi, ham o'quvchilar uchun qulay muhit yaratish nuqtai nazaridan juda muhim vositadir, o'yinlar qiziqarli emas, balki ta'lim maqsadiga ega bo'lsa, juda foydali.

O'yinlar ispan tilini o'rganuvchilarga ispan tili grammatikasini o'rgatishda ijodiy va qiziqarli yondashuvni taklif etadi. O'yinlarni o'qitish usuli sifatida qo'llash orqali o'qituvchilar grammatika darslarini yanada qiziqarli va interaktiv qilishlari, talabalarni faol ishtirok etishga va grammatika ko'nikmalarini mashq qilishga undashlari mumkin. O'qituvchilar innovatsion o'qitish usullarini o'rganishda davom etar ekan, o'yinlarni til o'rgatishga qo'shish o'rganish tajribasini oshirishi va ispan tilini o'rganuvchilarning umumiy til rivojlanishi va muvaffaqiyatiga hissa qo'shishi mumkin. (A'zamjonovna & Xurshidaxon, 2023). Turli o'yinlar orqali ispan tilini o'rganuvchilarga ispan tili grammatikasini o'rgatish dunyoning turli mamlakatlarida faol qo'llaniladigan usuldir. Bu yondashuv, ayniqsa, ingliz tili ikkinchi yoki chet tili sifatida o'qitiladigan va o'qituvchilar interaktiv va qiziqarli o'quv faoliyatiga yo'naltirilgan kommunikativ tilni o'rgatish usullariga urg'u beradigan mamlakatlarda mashhurdir. Chet tili grammatikasini o'rgatishda o'yinlardan foydalanish faol qo'llaniladigan ba'zi mamlakatlar:

1. Amerika Qo'shma Shtatlari: Qo'shma Shtatlarda ko'plab til o'qituvchilari o'quvchilar uchun o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qilish uchun ispan tili grammatikasi darslariga o'yinlarni kiritadilar. O'quv muassasalari va til o'rganish markazlarida o'quvchilarni grammatika amaliyotiga

jalb qilish va mustahkamlash uchun stol o'yinlari, karta o'yinlari va onlayn interaktiv o'yinlar kabi turli o'yinlardan foydalaniladi (Elizabeth Claire, 1998).

2. Birlashgan Qirollik: Buyuk Britaniyada chet tili o'qituvchilari chet tilini o'rganuvchilar uchun grammatika bo'yicha ko'rsatmalarni yaxshilash uchun o'yinlardan tez-tez o'qitish vositasi sifatida foydalanadilar. Scrabble, Quiz-ga asoslangan o'yinlar va grammatikaga asoslangan ilovalar kabi o'yinlar odatda talabalarga grammatik ko'nikmalarini qiziqarli va interaktiv tarzda yaxshilashga yordam berish uchun ishlatiladi (Endryu Rayt, Devid Bettedj va Maykl Bakbi, 1984).

3. Kanada: Kanada tili o'qituvchilari ispan tilini o'rganuvchilarga ispan grammatikasini o'rgatish usuli sifatida ham o'yinlardan foydalanadilar. Grammatik jumboqlar, so'zlarni assotsiatsiyalash o'yinlari va grammatika bilan bog'liq stol o'yinlari kabi o'yinlar Kanada sinflari va til o'rganish dasturlarida mashhur.

4. Avstraliya: Avstraliyada chet tili o'qituvchilari ko'pincha o'quvchilarni qiziqtirish va o'rganishni yanada interaktiv qilish uchun grammatika darslariga o'yinlarni kiritadilar. Grammatik bingo, jumla qurish o'yinlari va ESL so'z o'yinlari kabi o'yinlar odatda talabalarga grammatika tushunchalarini mashq qilish va mustahkamlashga yordam berish uchun ishlatiladi.

5. Yaponiya: Ispan tili chet tili sifatida o'qitiladi. Yaponiyada ispan tili sinflarida barcha yoshdagi o'quvchilarga grammatikani o'rgatish uchun o'yinlardan keng foydalaniladi. Yapon talabalari uchun grammatika darslarini yanada qiziqarli va samaraliroq qilish uchun o'quv o'yinlari, til o'rganish ilovalari va interaktiv onlayn platformalar tez-tez ishlatiladi.

6. Janubiy Koreya: Janubiy Koreyada ispan tili o'qituvchilari davlat maktablarida ham, xususiy til institutlarida ham ispan tilini o'rganuvchilarga grammatika o'rgatish usuli sifatida o'yinlardan foydalanadilar. Rol o'ynash stsenariylari, grammatik testlar va lug'at o'yinlari kabi o'yinlar odatda grammatika bo'yicha o'qitishni yaxshilash va talabalar o'rtasida faol o'rganishni rivojlantirish uchun ishlatiladi.

Umuman olganda, ispan tilini o'rganuvchilarga ingliz tili grammatikasini turli o'yinlar orqali o'rgatish ispan tili ikkinchi yoki chet tili sifatida o'qitiladigan dunyo mamlakatlarida keng qo'llaniladigan yondashuvdir. O'yinlarni grammatika darsiga kiritish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni faol ishtirok etishga va grammatika ko'nikmalarini mashq qilishga undaydigan dinamik va qiziqarli o'quv muhitini yaratishi mumkin (Ma'suma Akbarova, 2014).

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, ispan tilini o'rganuvchilarga ispan tili grammatikasini turli o'yinlar orqali o'rgatish usuli dunyoning turli mamlakatlarida faol qo'llaniladigan juda samarali va qiziqarli yondashuvdir. O'yinlarni grammatika darsiga kiritish orqali o'qituvchilar dinamik va interaktiv ta'lim muhitini yaratishi mumkin, bu nafaqat o'quvchilarning grammatika tushunchalarini tushunishini kuchaytiradi, balki ularning tilni o'zlashtirish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. O'yinlar talabalarga grammatik qoidalar, lug'at va jumla tuzilmalarini mashq qilish uchun qiziqarli va rag'batlantiruvchi usulni ta'minlaydi, shu bilan birga hamkorlik, tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi (Ma'suma Akbarova, 2014). Stol o'yinlari, karta o'yinlari, onlayn interaktiv o'yinlar va til o'rganish ilovalari kabi o'yinlarning har xil turlari orqali o'qituvchilar turli xil o'rganish usullari va afzalliklarini qondirishlari mumkin, bu esa grammatika bo'yicha darslarni turli o'quvchilar guruhi uchun yanada qulayroq va qiziqarli qilish imkonini beradi. O'yinlar faol ishtirok etishni rag'batlantiradi, o'quvchilarning faolligini oshiradi va grammatik bilimlarni saqlanishi va hayotiy sharoitlarda qo'llashga yordam beradigan amaliy o'rganish tajribasi uchun imkoniyatlar yaratadi. Umuman olganda, ispan tili grammatikasini turli o'yinlar orqali o'rgatish innovatsion va samarali usul bo'lib, ispan tilini o'rganuvchilarga til bilan faol shug'ullanish, ularning ravonligini oshirish va grammatika bo'yicha mustahkam poydevor yaratish imkonini beradi. O'qituvchilar til o'rganish tajribasini oshirishning yangi usullarini o'rganishda davom etar ekan, o'yinlarni grammatika bo'yicha o'qitishga integratsiyalashuvi, shubhasiz, butun dunyo bo'ylab ispan tilini o'rganuvchilar uchun samarali o'qitish strategiyalari arsenalida qimmatli vosita bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Agnieszka Uberman tomonidan lug'at taqdimoti va qayta ko'rib chiqish uchun o'yinlardan foydalanish . "Forum" jild. 36 No 1, 1998 yil yanvar – mart 20-bet.
2. Azimjon Latifjon oqli Meliqo'ziev. (2022). PARALINGVISTIKANING TARIXIY VA ZAMONAVIY TASNIFI. *Academicia Globe: Inderscience Research*, 3(10), 126–128. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/UAH57>
3. A'zamjonovna, Y. S., & Akmaljonovna, N. X. (2023). USE OF SPORTS TERMS IN LINGUISTICS. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(6), 162-164.qizi
4. Akhatova, K. Q., & Yusupova, S. A. Z. (2023). ACTUAL SPEECH DIVISION IN LINGUISTICS. THE ROLE OF SCIENCE AND INNOVATION IN THE MODERN WORLD, 2(4), 39- 43.
5. A'zamjonovna, Y. S. (2023). INGLIZ TILI TALAFFUZINING HUDUDIY VARIANTLARI VA ULARNING FONETIK XUSUSIYATLARI. *SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY*, 1(5), 60-63.
6. A'zamjonovna, Y. S., & Xurshidaxon, A. (2023). AFIKSLARNING SO'Z TURKUMLARIGA KO'RA GURUHLANISHI. *SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY*, 1(5), 55-59.
7. Djumabayeva, S., & Yusupova, S. (2023). INGLIZ TILI VA UNING POLIETNIK XUSUSIYATLARI. *Yangi O'zbekiston pedagoglari axborotnomasi*, 1(1), 37-41.
8. M. Marta Lengeling va Keysi Malarcherning "O'qituvchilar uchun tabiiy resurs" "Forum" jild. 35 No 4, 1997-yil oktyabr – dekabr 42-bet.
9. Til o'qitishning kommunikativ yondashuvi 2014 Ma'suma Akbarova.
10. 2014 Ma'suma Akbarova "Til sinflari uchun ijodiy o'yinlar". "Forum" jild. 33 No 1, 1995-yil yanvar – mart, 35-bet.
11. Elizabeth Claire "ESL o'qituvchisining faoliyati to'plami" AQSh 1998-yil.
12. "Til o'rganish uchun o'yinlar" (2-nashr) Endryu Rayt, Devid Bettedj va Maykl Bakbi. Kembrij universiteti nashriyoti, 1984-yil.